

Tar grep for å tydeliggjøre kommuneoverlegefunksjonens oppgaver

Kommuneoverlegene ble navet i pandemihåndteringen lokalt. Koronakommisjonen pekte likevel på at mange kommuneoverleger manglet kapasitet og kompetanse. En ny veileder fra Helsedirektoratet tydeliggjør oppgavene til kommuneoverleger. Målet er å styrke arbeid med folkehelse og beredskap.

Knut Berglund, avdelingsdirektør for samfunnshelse i Helsedirektoratet.

Kommuneoverlegen er kommunens medisinskfaglige rådgiver. Flere, deriblant koronakommisjonen, mener at måten kommunene bruker rollen på gjør at den fremstår som utydelig og for ulikt praktisert. Dessuten er erfaringen fra pandemien at den var sårbar for overbelastning i krise.

Nå ønsker myndighetene å klargjøre og avgrense kommuneoverlegens oppgaver for å sikre at kommuneoverlegens kunnskap brukes til det beste for kommunene og befolkningen.

Det gjøres gjennom veilederen [Kommunens organisering av kommuneoverlegefunksjonen og samfunnsmedisinsk arbeid i kommunen](#).

– Kommunene har mye på plass, men det er et for stort spenn i hvordan kommuneoverlegen brukes. Veilederen skal bidra til at kommuneledelsen bruker kommuneoverlegens kompetanse som samfunnsmedisiner, spesielt til rådgivning innen folkehelse- og beredskapsområdet, sier Knut Berglund, avdelingsdirektør for samfunnshelse i Helsedirektoratet.

Fleksibel for kommunene

Mange kommuneoverleger har hatt et bredt spekter av oppgaver. Det kan omfatte alt fra administrasjon og ledelse av fastlegekontorer til krisehåndtering, beredskap, miljørettet helsevern og folkehelsearbeid.

– Alle kommuner er etter lovverket forpliktet til å ha en kommuneoverlege, men dette kravet kan møtes gjennom interkommunale samarbeid.

– Veilederen legger derfor til rette for fleksible løsninger der flere kommuner kan samarbeide om stillingen, sier prosjektleder Cato Innerdal, som er kommuneoverlege i Molde.

Kommunen har ansvar for å sikre at kommuneoverlegen har riktig

kompetanse og tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene. Mange kommuneoverleger er ansatt i deltid. Kommunens ledelse må vurdere om tilgjengeligheten og stillingsstørrelsen er tilstrekkelig til å dekke behovet, og de må planlegge hvordan kommuneoverlegens samfunnsmedisinske kompetanse skal brukes.

– Veilederen gir råd om hvordan kommunene kan planlegge og organisere funksjonen slik at kapasitet og kompetanse utnyttes best mulig, og slik at det samfunnsmedisinske arbeidet får kontinuitet og kvalitet over tid, sier Innerdal.

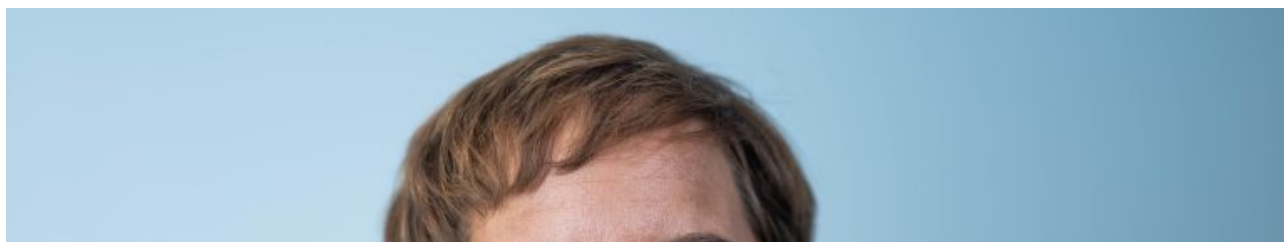
Cato Innerdal, prosjektleder og kommuneoverlege i Molde.

Til beste for befolkningen

Bettina Fossberg er kommuneoverlege i Lillestrøm og har kommet med innspill til den nye veilederen. Fossberg forsker på kommuneoverlegerollen og sier en tydeliggjøring er nødvendig.

– Kommuneoverlegerollen er spesiell på grunn av det store omfanget av lovpålagte

oppgaver som er tildelt rollen og som kommunen må ha kompetanse på. Likevel har mange kommuneoverleger hatt uklar rolleforståelse og følg seg usynlige i egen organisasjon før pandemien. Under pandemien opplevde mange å få et større nettverk i kommunen sin, noe som har bidratt til å styrke rådgiverrollen innenfor flere samfunnsmedisinske områder, sier Fossberg.

Kommuneoverlege Bettina Fossberg. Foto: Andreas Dalene, Lillestrøm kommune

Hun legger til at det er sårbart å være avhengig av relasjoner for å utøve rollen på en god måte, og mener veilederen, som vil gi tydeligere rammer og forventninger til rollen, er etterlengtet.

Fossberg tror at den også kan bidra til at den samfunnsmedisinske kompetansen blir brukt mer strategisk i hele organisasjonen.

– Vi kan gi råd om alt fra utvikling av veier, grøntområder og skolestruktur til sykdomsutbrudd, folkehelseiltak og samarbeid med frivilligheten. Derfor er det viktig å få gode strukturer rundt rollen så kommunene kan få kommuneoverlegens råd for å ta gode valg til beste for befolkningen, sier Fossberg.

4. juni arrangerer Helsedirektoratet webinar om den nye veilederen:

[Meld deg på webinar et her](#)

Først publisert: 13.05.2025

Siste faglige endring: 13.05.2025